

Arne S.B.Krogdahl
Vestheimgt.4
Oslo 25

OSLO SCHAKSELSKAP

Bogstadveien 30

EGNE LOKALER – ÅPENT HVER DAG

Telefon 69 10 31

Godt nytt for problemløseren

Øivind Pettersen:
PROBLEMSJAKK
En innføring i sjakkens poesi.

Endelig foreligger på norsk en bok om problemsjakk, en lekkerbiskken for alle som dyrker denne edle kunst. Boken inneholder 155 lettfattelige og enkle oppgaver og diagrammer og en rekke berømte og flotte oppgaver. Bak i boken finnes et register over problemuttrykk med henimot 300 stikkord med henvisninger til tekst og diagrammer. Det vil være særlig verdifullt for dem som vil bruke den til oppslagsbok.

Pris ca. kr. 15,00, inb. ca. kr. 20,00.

DREYER

Johansen & Larsen, Sarpsborg
2619

NORSK

Sjakk

BLAD

E-HARVEG

AV INNHOLDET:

Hilsen fra Aalesund	1
Foran Aalesund	2
Den internasjonale pinseturning	3
Et utvalg pinseliljer	4
9. mai, Botvinnik's lykkedag	7
Kunsten å vinne	8
Bent Larsen mot «Moskvaformen»	10
Problemisten	12
Kvinnelist eller når damene ofrer seg for den gode sak	14
På kryss og tvers	15
Boknytt	16

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUND

Nr. 3

Juni 1958

30. årgang

Løssalg kr. 1,25. Arsabonnement Norge kr. 6,00, utlandet kr. 7,00.

NORGES SJAKKFORBUND

Elvegaten 14, Trondheim. Postgiro 124 74.

NORSK SJAKKBLAD

Ansvarlig redaktør nr. 3 1958: Arnold J. Eikrem.

PROBLEMISTEN

Redaktør: Nils G. van Dijk.

Norsk Sjakkblad har egen postgiro 461 11 for løsabonnement, annonser etc.

OSLO SCHAKSELSKAP

Bogstadveien 30
Egne lokaler. Åpent hver dag.
Tlf. 69 10 31.

SINSEN SJAKKLUBB

Møter hver mandag og fredag
i Storgaten 28, Oslo.

NORDSTRAND SJAKKLUBB

spiller hver fredag kl. 19
på «Niffen», Nordstrand.

SJAKKLUBBEN 1911

møtedag hver tirsdag kl. 19,
Drammensvn. 36.

SJAKKLUBBEN ODIN

Spillemøter tirsdag og fredag
fra kl. 19 i Storgt. 28.

STABEKK SJAKKLUBB

spiller i Kinofestsalen på Stabekk
hver torsdag kl. 19.

DIREKTE MEDLEMSKAP

i Norges Sjakkforbund
koster kr. 12.00 pr. år.

SJAKKLUBBEN STJERNEN

Grünerløkka Folkets Hus.
Spilledager mandag og fredag
fra kl. 19.

SJAKKLAGET NORRØNA

Hver mandag og annenhver
torsdag, Kaffestova, Stortorvet
fra kl. 19.

Lillehammer Schakselskap

spiller i «Banken» hver
mandag kl. 19.

SJAKKAMERATENE

spiller hver tirsdag og fredag
i Kaffistova, Storgt. 28, Oslo.

FORBUNDSMERKET

fåes fra kassereren mot innsendelse
av kr. 8,00, over postgiro 124 74.

Vær med i

5-kronerullingen.

Send kr. 5,— til postgirokontto
46111 og send navn på tre per-
soner som utfordres til postboks
1490, Vika, Oslo.

NORSK SJAKKBLAD

Organ for Norges Sjakkforbund

3

Juni 1958 . 30. årgang

Hilsen fra Aalesund

Aalesund by ønsker Caïssas venner fra det hele land velkommen til skarpe dystre over de 64 felter. Det er en glede for oss at så mange venner av det kongelige spill finner vegen til vår by.

Aalesund er landets største fiskeby og vår fiskeflåte ferdes på nær sagt alle hav. Fiske og fangst er også et spill, mere spennende enn noe sjakkparti, og ofte med livet som innsats. Vårt «sjakkbrett» strekker seg over mange breddegrader, — fra Vest-Grønlands tåkete banker, over Vesterisens farlige fangstfelter og helt til New Foundland. Brikkene på vårt sjakkbrett er våre moderne, havgående fiskefartøyer, våre sterktbygde ishavsskuter og de mange mindre farkoster som fra fjern og nær bringer alle havets produkter inn til Aalesund. Og spillerne er våre dyktige fiskere og fangstfolk, samt en våken og uredd rederstand, som til enhver tid er beredt til å ta sjangser for å vinne spillet. Men våre motspillere er også sterke. Storm og uvær, is og tåke er farlige krefter å kjempe mot.

I disse sommerdagene ser dere ikke så mange av våre fiskebåter hjemme. De er ute på de mange felter og bidrar til å bygge videre ut det næringsgrunnlag som vår by er tuftet på. Men kom hit en vinterdag når sildeflåten siger inn med full fangst. Eller bli med ut på feltet når havets sølv hoved inn i titusener av hektoliter, og dere vil oppleve et skuespill som det ikke finnes maken til mange steder i verden.

Jeg håper at dere vil trives i byen vår og at dere vil finne vegen tilbake hit. Velkommen til Aalesund.

Dagfinn Flem
ordfører

Olaf Barda

Einar Haave

A. S. B. Krogdahl

Foran Aalesund

106 menn og 5 kvinner har funnet at den ideelle form for ferie 1958 er å dra til Aalesund for å spille med i Landsturneringen, Aftenposten's Sig. H., Arnold J. Eikrem m.fl. deler jo den samme oppfatning, selv om de ikke flytter sine egne brikker!

Aalesunds Schaklag bør være godt fornøyd med deltagerantallet, som overstiger såvel Steinkjer 1956, Stabekk 1955 og Drammen 1954 — og denne Møre's hovedstad ligger jo ikke akkurat i centrum av norsk sjakk.

«Gjengangerne» er selvfølgelig på plass med Arne S. B. Krogdahl i spissen, han avvirker denne gang sin 24. landsturnering, man finner Erl. Sveinungsen og Otto B. Morcken, samt ikke å forglemme Knut Bøckman som sine unge år tiltross er den rene veteran.

Kvalitativt må også turneringen etter våre forhold betegnes som meget god. Av våre first strings savner man kun Aage Vestøl, Svein Johannessen - som befinner seg på tokt ute i Nordsjøen - og Per Lindblom.

Fjorårsmesteren O. Barda stiller opp som en selvfølgelig favoritt og vi har vondt for å tro at han vil få noe større besvær med å holde sine konkurrenter på tilbørlig avstand.

Men om de neste plassene garanteres det en uhyre hård og spennende strid. Det største poeng her blir utvilsomt oppgjøret gammelkara—ungdommen - og vi har fornemmelsen av at de unge Per Ofstad, Knut Bøckman, Yngvar Barda, Gunnar F. Myhre og Thorbjørn Gravseth

ytterligere vil bekrefte at der er iferd med å skje et generasjonsskifte i norsk sjakk, men vi vil dog ikke bli så synderlig overrasket om gammelkara Otto B. Morcken, Einar Haave, Ernst Rojahn viser at de gamle fortsatt er eldst.

Per Ofstad

Yngvar Barda

Gunnar F. Myhre

Mester B, 1. og 2. klasse er som alltid meget åpen, med rum for mange overraskelser.

Juniorklassen er kvantitativt ikke så sterk som man kunne ønske men karer som Dag Belsnes, Steinar Lindblom, Per G. Stavnum, Arne Gulbrandsen m.fl. sørger nok for å bekrefte at der er kvalitet over norsk juniorsjakk idag.

Dameklassen teller 5 deltagere — Tora Mølmann fjorårets suverene mesterinne får finne seg i favorittstemplet.

Th. Gravseth

God «ferie» allesammen!

Den internasjonale pinseturnering

Av Knut Bøckman

I Norges Sjakkforbunds og Oslo Schakselskaps regi gikk den internasjonale pinseturneringen av stabelen i Oslo Schakselskaps lokaler, med deltagelse av 46 spillere fra alle klasser — derav 11 svensker, 1 finne og 1 danske. Turneringen gikk over seks runder og ble spilt etter Monrads system, med anvendelse av Coons pairing system.

Skal man domme etter deltagerens egne uttalelser må turneringen ansees som uhyre vellykket. Litt anstrengende ble det jo, med dobbeltrunde to av dagene, og den som vel særlig fikk føle dette var E. Sveinungsen fra Kristiansand, som spilte 15 timer omtrent uavbrutt, idet han på samme dag foruten dobbeltrunde også måtte avvike to seige hengепartier. Hans parti mot svensken Allert Kerje varte for øvrig i 126 trekk, før nordmannen tilslutt måtte strekke våpen.

Fra norsk synspunkt var selvsagt Yngvar Bardas pene førsteplass meget gledelig — og man kan vel også si overraskende, fordi man hadde ventet at svenskene Hildebrand, Bomann og Kerje skulle bli de sterkeste pretendenter til seieren. Desto mer forbausende var det at ingen av dem overhodet kom med blandt de nitten beste. Overraskende var også den unge stockholmer Bengt Anderssons annenplass — det er nok en spiller

som skal komme til å gjøre seg gjeldende innen svensk sjakk. Eller er det all mulig grunn til å notere seg den knapt 15-årige Arne Gulbrandsens flotte plasing i dette selskapet. Man ble først oppmerksom på ham under juniorturneringen i julen, og siden da har han åpenbart gått frem med stormskritt, og noterte seg for flere pene seire. En annen spiller som måtte tiltrekke seg oppmerksomhet i denne turneringen var Meinert Frant-

zen, som hittil har ført en forholdsvis skyggefull tilværelse i Oslo Schakelskaps 2. klasse. Selv om han ikke oppnådde premiering hadde han et par smigrende resultater, nemlig gevinst mot A. Kerje, nr. 2 i M.klassen i Nordisk Turnering ifjor, og mot Ulf Norevall. Av andre individuelle resultater bør man nevne Rølvins og Sauréns seire mot den svenske landslags-spiller A. Hildebrand, samt 17-årige Steinar Lindbloms remis mot samme.

Ellers er det nok stort sett riktig å si at dette var en turnering hvor man merket at morgendagens menn kommer med stormskritt. Forsåvidt bekreftet den det inntrykk som den internasjonale juniorturneringen for et halvt år siden ga. Foruten Arne Gulbrandsen viste både Steinar Lindblom og Per G. Stavnum gode takter, mens derimot Ragnar Hoen skuffet noe. En annen ungdom som kommer er 13 år gamle Trond Tostrup, som nu deltok i sin første turnering av betydning, og som uten tvil blir meget farlig når han får større rutine.

Av de norske spillerne må man vel ellers si at Gravseth og Georg Christiansen gjorde mindre av seg enn ven-

net. Heller ikke den danske junior-spiller Jørgen Aaskov og den finske representant Kosti Marttinen klarte helt å hevde seg.

Resultatene ble:

1. Yngvar Barda, Oslo 5½ p. 2. Bengt Andersson, Stockholm 5 p. 3. Eilert Petersen, Fredrikstad 4½ p. 4. S. Wandel, Borås 4½ p. 5. Arne Gulbrandsen, Oslo 4½ p. 6. Erling Rølvin, Oslo 4½ p. 7. Per Lindblom, Oslo 4 p. 8. Ralph Halleröd, Göteborg 4. p. 9. Sv. Aarseth, Oslo 4 pr. 10. Ulf Norevall, Uppsala 4 p. 11. Jørgen Saurén, Oslo 4 p. 12. Dag Østerberg, Trondhjem 3½ p.

3½ poeng oppnådde også J. Häger, Sverige, Jon Wiik, Oslo, Meinert Frantzen, Oslo, Torbjørn Gravseth, Oslo, Hallstein Vårdal, Bergen, Erling Sveinungsen, Kristiansand og Jørgen Aaskov, Danmark.

Yngvar Barda mottok foruten førstepremien på 250 kr. også en vakker pokal. Bengt Andersson fikk også pokal som bestemann innenfor kl. I, mens Arne Gulbrandsen erobret bestemannspokalen såvel i Juniorklassen som i kl. II.

Et utvalg pinseliljer

SPANSK PARTI

Hvit: A. Kerje, Stockholm.
Sort: M. Frantzen, OSS.

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5, a6. 4. La4, Sf6. 5. 0-0, b5. 6. Lb3, Le7. 7. Te1, 0-0. 8. c3, d6. 9. a4, Lg4. 10. d3, Her burde ha fulgt 10. d4, Sa5. 11. Lc2, Sd7. 12. h3, Lh5. 13. g4, Lg6. 14. axb, axb. 15. dxe! med fordel for hvit. (Tarrasch-Schlechter 1911).

10. —, b4. 11. Sbd2, Tb8. 12. h3, Lh5. 13. g4, Et tveegget sverd. 13. —, Lg6. 14. Sfl, h5. 15. Sh4, Kh7. 16. Sxg6, fxg6. 17. Lc4, Dronningen frigjøres med tempo fra forsvaret av Lb3. Samtidig får løperen mulighet for å operere på diagonalen f1—a6 etter et eventuelt d4. 17. —, a5. 18. Se3, Dd7. 19. Kg2, bxc3. 20. bxc3, Sd8. 21. g5,

Mer chanserikt er 21. gxh5, Sxh5. 22. Sf5! (21. —, gxh5. 22. Sf5 er farlig for sort, idet 22. —, g6 strander på 23. Dd2!).

21. —, Se8. 22. Sf5!?, Se6.

Provoserer hvits neste trekk.

23. h4, c6! 24. d4, exd4. 25. cxd4, d5. 26. exd5, cxd5. 27. Sxe7,

Tvunget. 27. Lb5 synes å strande på 27. —, Txb5. 28. Sxe7, Tb4.

27. —, dxc4. 28. d5, Sf4! 29. Lxf4, Txf4. 30. Te6, Tb2. 31. Sxg6, Txf2.

32. Kg3, Tg2. 33. Kh3, Th2. 34. Kg3, Tbg2. 35. Kf4, Df7. 36. Ke4, Te2.

37. Kd4, Td2. 38. Kxc4, Txd1. 39. Txd1, Sc7. 40. Tb6, De8.

Avgjør øyeblikkelig.

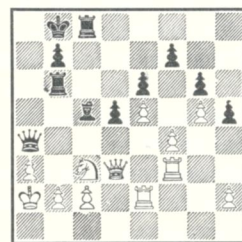
41. Te6, De2. 42. Td3, Sxd5. 43. Sf8, Kg8. 44. Te6, Txb4. Oppgitt.

Et godt gjennomført parti av den ung Frantzen.

En kraftig avslutning.

Hvit: Åke Boman.

Sort: Ralph Halleröd, Göteborg.

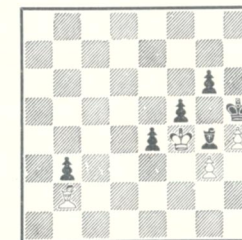
Det fulgte nu: 33. —, Txb2! 34. Kx b2, Lxa3. 35. Ka2, Txc3! 36. Dxc3, Lb4. 37. Da3, (På 37. Kb2 følger 37. —, Lxa3 og sort erobrer bonden på f4 med vunnet sluttspill). 37. —, Lxa3, 38. Txa3, Dxf4, hvorefter sort fikk plukket bønder og vant sluttspillet lett.

Korrekt sluttspill.

Som bekjent kan det ofte være uhyre vanskelig å vinne sluttspill med

ulikfarvede løpere, selv både med to og tre bønder over. I nedenstående stilling fra pinseturneringen fant imidlertid sort den riktige fortsettelse, og førte til gevinst et sluttspill som svært mange holdt for remis.

E. Sveinungsen, Kr.sand.

P. Seres, Nyland.

Fortsettelsn-ble:

64. —, Ld1. 65. Lc1, e3!!

Sort innser at hans eneste gevinstmulighet består i å trenge til g4 med kongen, og ofrer derfor en bonde.

66. Kxe3, Kg4. 67. Kf2, Lc2. 68. Kg2, Ld1. 69. Kf2, Lf3!

Nu får ikke hvit gjort tempotrekk til g2 med kongen, og bli nødt til å forlate diagonalen c1/h6 med løperen.

70. Lb2, f4! 71. gxf4, Kxf4. 72. Lc3, Ke4.

Og nu er passasjen til dronningfloyen fri for den sorte konge. Resten er teknikk.

73. Ke1, Kd3. 74. Lg7, Kc2. 75. Kf2, Lh5. 76. Kg3, b2 og hvit gav opp.

SICILIANSK PARTI.

Hvit: Dag Lønningdal, Nordstrand.
Sort: P. Seres, Nyland (ex Ungarn).
1. e4, c5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, d6. 6. Le2, g6. 7. Le3, Lg7. 8. 0-0, 0-0. 9. Sb3, Le6. 10. f4, a6?

Et svakt trekk i denne stillingen. Som sterkest regnes 10. Dc8, som bl.a. forhindrer hvits neste trekk.

11. f5, Ld7. 12. a4, Tc8. 13. Dd2,
Her hadde 13. a5! vært det konse-
kvente trekk, som ville fastlegge
sorts svakhet på dronningfløyen.

13. —, Se5. 14. Lh6, Sc4. 15. Lxc4,
Txc4. 16. Lxg7, Kxg7. 17. De2, Db6†.
18. Kh1, Tfe8. 19. fxg6, hxg6. 20. e5,
Tilsynelatende et meget strekt trekk,
som imidlertid viser seg å ha sine
skyggesider.

20. —, Sg4. 21. Sd5, Dd8. 22. exd6,
exd6. 23. Df3, Le6. 24. Sf4, Lf5. 25.
c3, Dh4.

Nu er det plutselig sort som har fått
et farlig overtak.

26. h3?

Nødvendig var 27. Dg3.

26. —, Te8! 27. Sd4,

Og nu lå den eneste forsvarsmulighet
i 27. Sd5.

27. —, Te3. 28. Dd5,

Hvit mente åpenbart at han skulle få
et pusterum i pg med angrepet på
Tc4. Men nu kommer en stygg over-
raskelse.

28. —, Le4! 29. Dxc4, Txb3 og hvit
gav opp.

Pinseturningens vinner, Yngvar
Barda, leverte et sikkert og solid spill
gjennom samtlige runder. Nedenstå-
ende parti er et godt gjennomført po-
sisjonsparti hvor den gamle ringrev
Georg Christiansen gradvis blir ut-
manøvrert etter en noe passiv åp-
ningsbehandling.

SKANDINAVISK PARTI

Hvit: Yngvar Barda, OSS.

Sort: Georg Christiansen, Stabekk.

1. e4, d5. 2. exd5, Dxd5. 3. Sc3, Dd8.
Som sterkere regnes Da5.

4. Sf3, Lf5. 5. Lc4, e6. 6. 0-0, c6.

Et fast trekk i Christiansens spesielle
system innenfor Skandinavisk.

7. h3, Sd7. 8. d4, Sf6. 9. Te1, Le7. 10.

Kongressen 1958.

De delegertes fullmakter må være
forbundet ihende senest 25. juni. (All
post til forbundet i tiden 25. juni til
5. juli adresseres: Hotel Noreg, Aale-
sund).

Lf4, Sb6. 11. Lb3, 0-0. 12. De2, Sbd5.
13. Sxd5, Sxd5. 14. Lh2, Ld6. 15. Lxd6,
Dxd6.

Stillingen synes ved første øyekast
temmelig jevn, men hvit har en klar
terrengfordel, som han i det følgende
utbytter meget godt.

16. De5, Dd7.

Her hadde nok dronningbytte vært å
foretrekke, men Christiansens uvilje
mot å gå inn i sluttspill er velkjent.
Nu kan imidlertid hvit øke sitt press
betraktelig.

17. c4, Sf6. 18. Tad1, Tfe8? 19. g4,
Lg6. 20. Df4, Ted8. 21. Se5.

Hvits stillingsfordel er nu helt over-
veldende, og ble ikke mindre etter det
sorte tempotap i det 18. og 20. trekk.
21. —, Dd6. 22. h4!

Sort må jo nu ta hensyn til truselen
h5, men det innebærer bondetap og
det som verre er.

22. —, h6. 23. Sxg6, fxg6. 24. Dxd6,
Txd6. 25. c5, Tdd8. 26. Txe6, Kh7.

Den eneste mulighet for forsvar bød
26. —, Sd5.

27. Lc2, Te8. 28. Tde1, Txe6. 29. Txe6,
Td8. 30. Td6, Txd6. 31. cxd6, Kg8. 32.
g5, hxg5. 33. hxg5, Sd7. 34. Lxg6, Kf8.
35. Kg2, Sb6. 36. b3, a5. 37. Kf3, a4.
38. Ke4, axb3. 39. axb3, Sd7. 40. Kf5,
oppgitt.

Komentarer ved «Selskapets»
hjernetrust!

9. mai Botvinniks lykkedag!

Mikail Botvinnik gjenerobret verdensmesterskapet på dagen ti år etter at han første gang vant titelen. Siden Botvinnik fullstendig overlegent vant sitt første VM, har han spilt fire VM-matcher, tre ganger som forsvarer og en som utfordrer.

Hans første utfordrer var den unge
talentfulle «sjakkakrobat» D. Bron-
stein. De utkjempet i 1951 en hård,
jevn og tildels dramatisk duell, hvor
Botvinnik etter en kort, men skarp
strid i matchens 24. og siste parti
holdt remis og med uavgjort resultat
12—12 beholdt verdigheten.

Den neste kvalifiseringsomgangen
brakte en ny mann i forgrunnen, Va-
sily Smyslov, som i suveren stil hadde
gått gjennom sone-, intersone- og
kandidatturneringen. Også nu ble det
et spennende «close race», hvor av-
gjørelsen først falt i det 24. parti
igjen 12—12 og Botvinnik var fort-
satt verdensmester.

Smyslov vant også den neste kan-
didatturnering og var ytterst vel for-
beredt, herdet gjennom flittig og hård
konkurransespill da han i fjor vår
stilte opp mot Botvinnik for annen
gang. Verdensmesteren på sin side var
helt uten konkurransetrening, noe
som kom tydelig frem i mange parti-
er — og måtte gi tapt, hele 12½—9½
var sifrene i Smyslov's favør.

Efter at Botvinnik så var detroni-
sert anså svært mange eksperter ham
for å være forsvunnet ut av VM-dis-
kusjonen, man var sogar sterkt i tvil
om han ville benytte seg av sin rett
til revansjmatch våren 1958. Men
Botvinnik var fortsatt mannen med
jernviljen og den kolossale energi —
og den dag han satte seg ned for å
gjenerobre titelen så var det med en
fast overbevisning om at det ville

lykkes. Han fikk en «flying start»,
med tre rake seire etter briljant spill
og efter hvert som matchen skred
frem ble det mere og mere klart at
Smyslov var uten chanser til å for-
svare mesterskapet, selv om han er
kjent for sin store utholdenhet og
spurtevne i lange og krevende kon-
kurranser — og er ti år yngre enn
Botvinnik. Matchen hadde ganske
sikkert blitt avgjort atskillig tidlige-
re om ikke Botvinnik i det 15. parti i
klar gevinststilling hadde gjort seg
skyldig i en helt uforklarlig feil, som
medførte umiddelbart tap.

— Den nu 47-årige Botvinnik er
utvilsomt verdens største sjakk-strat-
eg og selv om han ikke lenger er like
utholdende som tidligere har han store
muligheter til å forsvare sin tittel i
de nærmeste kommende matcher, er
Ståhlbergs dom, hvilken de aller fle-
ste vel er villig til å underskrive!

Botvinnik:

Smyslov verdens mest fremragende spiller!

— Vasily Smyslov er den mest
fremragende spiller i verden og intet
kan endre denne oppfatning, uttalte
verdensmesteren Mikahel Botvinnik,
ifølge en UPI-melding i Moskva man-
dag under en utredning om VM-mat-
chen i mars og april, hvor han detroni-
serte Smyslov.

Botvinnik delte opp den 23 partier

lange kamp i tre faser. Det første var den korteste, men også den avgjørende, så den nye verdensmester.

— Jeg vant tre partier på rad. De spilte en avgjørende rolle fordi Smyslov måtte søke taktiske komplikasjoner selv når det var vesentlig å spille forsiktig og med den største presisjon. I matchens annen fase, som var te til det 11. parti, lyktes det meg å konsolidere mitt forsprang til tross for Smyslovs dristige og aggressive spill. Og endelig i den siste perioden da mitt nederlag i det 15. parti fikk spenningen på topp igjen. Det lyktes

Kunsten å vinne

Å ofre ord på hvordan man vinner et parti sjakk er tilsynelatende like overflødig som en trette mellom helgener, i hvert fall for den alvorlige spiller. For ham er spørsmålet ubesværet løst med en henvisning til lærde verker av Keres, Euwe, Pachman osv. Det kleber bare en mangel ved slike utmerkede bøker. De er ikke skrevet for norske sjakkspillere. — Drøye 99 % av disse avskrekkes ved tanken på et teoretisk studium. For dem er Keres, Euwe osv. ensbetydende med en Saharavandring i uutholdelig varianttørke. Da heller leske seg ved kaffesjakkens frisksprudlende oppkomme. Det er med tanke på disse spilleres sjakklige fremgang at følgende linjer er skrevet.

Latt skjendig i stikken av den utilgjengelige teori må disse se seg om etter en annen metode til å øke gevinstprosenten. Og det er her vi presenterer Emanuel Lasker med innlagte overraskelser. E. Lasker, verdensmester 1894—1921, var en av sjakkhistoriens nyskapere. Han var

imidlertid å hindre min motstander å overta initiativet, og jeg vant oppgjøret.

Efter hva jeg forstår av Botvinniks uttalelser, som er noe uklare i UPI-meldingen, har han ikke noen større tro på at han vil kunne holde sin stilling i fremtiden — og mannen han frykter mest er selvfølgelig Smyslov! En meget beskjeden verdensmester får man medgi!

Botvinnik opplyste at hans neste oppgave blir sjakk-olympiaden, som spilles i München fra 30. september til 24. oktober.

Opphavsmann til den såkalte psykologiske spillestil, og for de som ikke er riktig hjemme i denne består den kort og godt i erkjennelsen av at spillet er begynt **før** første trekk er gjort. Før enhver turnering sørget Lasker alltid for å skaffe seg inngående kunnskap om motstanderens svakhet, og la opp spillet deretter. Var motparten angrepsspiller gikk han selv til angrep, var motstanderen forsvarsspiller lot han denne gladelig angripe og lå fiendens styrke i de åpne farvann kunne man være sikker på at Lasker holdt spillet lukket. Til en hver tid visste han hva som var mest ubehagelig for den annen hva enten det dreiet seg om åpning-, midt- eller sluttspill.

Metodens fortrefelighet er åpenbar, ja i virkeligheten bærer den i seg kimen til uovervinnelighet. At Lasker i sin tid tapte verdensmesterskapet til Capablanca er ikke noe bevis for det motsatte, snarere for at Laskers kampføring ikke var psykologisk nok. I sin utvidede anvendelse kan den

NORGES SJAKKFORBUND

ÅRSBERETNING

1957–58

Blikk mot fremtiden

NORGES SJAKKFORBUND

1957-58

Norges Sjakkforbunds styre har i perioden 1957/58 hatt følgende sammensetning:

President	Arnold J. Eikrem,	«Jarl», Trondheim.
Visepresident	Otto Ibenfeldt,	Drøbak Sjakklubb.
Sekretær	Alf R. Hansen,	«Jarl», Trondheim.
Kasserer	Ulf Tiller,	Trondhjem Schakklub.
Styremedlemmer	Anna E. Westerlund	«Dronningen», Oslo.
	Ib Woxholt,	Trondhjem Schakklub.
	Halstein Vårdal,	Bergen Schakklub.
Varamenn	Edvard Sterud,	Hamar Schakselskap.
	Kristian Thomassen,	«Arbeidernes», Tr.heim.
	Jørgen Østensen,	Spjelkavik Sjakklag.

Sekretæren Alf R. Hansen ble entlediget fra sitt verv iflg. styrebeslutning av 29. januar. Presidenten har gjennom hele perioden utført det alt vesenlige sekretærarbeide.

Forbundsstyret minner om det tap norsk sjakkliv har lidt ved Rolf Heiestad's bortgang. Heiestad var forbundets president i 1952-54 og 1956-57 og mangeårig formann i Oslo og Omegn Sjakkrets.

Der har i perioden vært avholdt 9 styremøter. Forbundsstyrets behandling av de løpende saker er innført i styreprotokollen.

Forbundet består pr. 6. juni av 90 klubber og et samlet medlemstall på 1769 (dog er 23 klubber med 304 medlemmer ikke ajour med kontingenten). De samme tall ifjor var 100

klubber og 2.195 medlemmer. En tilbakegang på 10 klubber og 426 medlemmer.

DEN INNENLANDSKE VIRKSOMHET Norsk Sjakkblad.

Norsk sjakkblad er i den forløpne periode utkommet med 5 nummer. Sideantallet er sterkt øket siden forrige periode. Redaksjonen har lagt vekt på en utvidet og utførlig rapportasje fra de store begivenheter, med partistoff og fotos. Forbundsstyret beklager den uregelmessige utgivelse, hvilket skyldes at den ansatte redaktør er blitt overbelastet i sin daglige gjerning. Der er gjort forsøk på en utvidet annonsetegning, dog uten re-

sultat, men med en liten innsats fra medlemmenes side landet over skulle bladet kunne få langt flere annonsører.

Sjakkens Dag.

Forbundsstyret henstilte til alle landets kretser samt et førtital klubber om å arrangere en Sjakkens Dag søndag 13. oktober. Samtlige ble tilstillet et av forbundsstyret utarbeidet opplegg for arrangementet, efter de erfaringer som er høstet av Oslo og Omegn Sjakkrets, der gjennom flere år har hatt stor success med dagen.

Kun tre svar innløp og såvidt bekjent ble Sjakkens Dag kun gjennomført i Oslo, Arendal, Nord- og Sør-Trøndelag.

Forbundsstyret er dypt skuffet over den elendige interesse som ble vist av de rette vedkommende, da det er overbevist om at en Sjakkens Dag med et populært og allsidig program, vil være en utmerket propaganda, som vil vekke interesse også utenfor de organisertes rekker og dermed også trekke nye medlemmer.

Sjakkprogram på lydbånd.

Forbundsstyret har gjort forberedelser til å få innspilt sjakkprogram på lydbånd under medvirkning av våre beste krefter. Program I var planlagt å inneholde: et kåseri, et lynparti og et turneringsparti, kommentert av spillerne efter hvert trekk. — for salg til kretser, klubber eller andre interesserte for en rimelig pris. Dessverre lot planen seg ikke realisere i denne periode, men det bør settes alt inn på å ha det første program klart til utsendelse ved kommende sesongs begynnelse.

Virksomheten blant ungdommen.

Forbundsstyret må beklage at det i den forløpne periode ikke har fått utrettet noe nevneverdig med skolesjakken — og således ikke er kommet noen vei med forberedelsene til de landsomfattende retningslinjer som efter planen skulle trekkes opp, slik at denne viktige virksomhet kan komme inn i faste og forsvarlige former.

Forbundsstyret vil få uttrykke sin tilfredshet med den virksomhet som utfoldes i noen kretser og av enkelte klubber og da spesielt Oslo og Omegn Sjakkrets, som fortløpende avvikler større arrangements for elevene i folkeskolen og driver en utstrakt undervisningsvirksomhet.

Ungdommens sjakkinteresse har blitt stimulert bl.a. ved en juniorlandskamp mot Sverige — som forøvrig kom i stand efter norsk initiativ — en større internasjonal juniorturnering i Oslo, representasjon i årets studentverdensmesterskap, dess uten er der gjort henvendelser om norsk deltagelse i utenlandske juniorarrangements og foreslått ovenfor Dansk Skak Union en juniorlandskamp i forbindelse med A-kampen i København i høst.

Forbundsstyret henstiller til alle landets sjakkarrangører gjennom en helhjertet innsats søke og medvirke til en øket sjakkelig virksomhet blant ungdommen og derved også gi sitt bidrag til løsningen av ungdommens i vår tid så vanskelige fritidsproblem.

Publisitet.

I Norsk Rikskringkasting ble der i tidsrummet desember — februar spilt et parti mellom Danmarksmeesteren

1957 Palle Ravn, København og Svein Johannessen, Oslo, med offentliggjørelse av et halvtrekk hver aften. Partier i denne form er utvilsomt en storlagene sjakkpropaganda av uvurdelig verdi, med all den publisitet de også blir til del i dagspressen.

Der har i periodens løp blitt rettet flere henvendelser til Norsk Rikskringkasting bl.a. med henstilling om å innføre månedlige sjakkprogram, samt om program i forbindelse med forskjellige arrangements som f.eks. Sjakkens Dag — dog uten hell.

Tippemidler og landslotteri.

Forbundet fikk avslag på sitt andragende om andel av tippemidlene. Bestemmelsene for utdelingen av disse er nu fastlagt slik at sjakkens organisasjoner ikke kan komme i betraktning.

En ansøking om avholdelse av et landslotteri er oversendt Justisdepartementet, men svar er ennå ikke innløpt.

Innenlandske turneringer.

Landturneringen 1957 på Lillehammer 30. juni til 6. juli hadde samlet rekordsifrene 148 deltagere. Norgesmester ble O. Barda, Oslo Schakselskap 7½—1½. 2. Åge Vestøl, do, 7—2. 3. Svein Johannessen, do, 7—2. 4. Otto B. Morcken, do, 5—4. 5. Einar Haave, Stavanger Sjakkklubb, 5—4. 6. Magne I. Johannesen, Oslo Schakselskap, 5—4. 7. Per Lindblom, do, 5—4. Juniormesterskapet gikk til Gunnar Schulstok, «Caïssa», Sandefjord, 7—2. 2. Jon Reed, Oslo Schakselskap, 6½—2½. 3. Ragnar Hoen, do, 6—3. Norgesmester for damer: Tora Mølmann,

«Jarl» Trondheim, 8—0. Mester B ble vunnet av Martin Bogen, Tønsberg Sjakkklubb med 6½—2½. 2. Kristian Stanes, Torshov Sjakkklubb, Oslo 6—3. 3. Gunnar Moe, Tønsberg Sjakkklubb 6—3. — 1. klasse: 1. Willy Hansen, Bergen Schakkklub 7½—1½. 2. Sverre Aarseth, Oslo Schakselskap 7—2. 3. Halstein Vårdal, Bergen Schakkklub 6½—2½. 2. klasse gr. a: Gøsta Såstad, Otta Sjakkklubb 7—2. Gr. b: Bjarne Dalland, Oslo Schakselskap 7—2. Arne S. B. Krogdahl, Oslo Schakselskap vant lynturneringen.

Den internasjonale juniorturnering i Oslo 29. desember til 5. januar ble arrangert av forbundet i samarbeide med Oslo Schakselskap. Der deltok 28 spillere, herav 10 utlendinger fra Belgia, Danmark, Finland, Holland, Island, Sverige og Vest-Tyskland. Som seierherre utgikk S. Hamann, Danmark 7—2. 2. Svein Johannessen 6½—2½. 3.—4. Ingimar Jonsson, Island og Ragnar Hoen, Oslo Schakselskap 6—4. 5.—8. Gerhard Biebinger, Vest-Tyskland, Gösta Kvist Finland, Hans-Ove Hålén, Sverige og Dag Østerberg, «Jarl», Trondheim, 5½—3½.

Høyfjellsturneringen 1958 ble spilt på Nevra Høyfjellshotell, Nordseter pr. Lillehammer 31. januar til 2. februar med 19 deltagere, herav en svenske og en danske. Vinner ble Arne Lunde, Lillehammer Schakselskap 5—1. 2.—6. Ove Alfredsson, Stockholm, Knut Bøckman og Willy L. Olsen, Oslo Schakselskap, Arnold J. Eikrem, «Jarl», Trondheim og Per Ofstad, Bergen Schakkklub 4—2.

Uttagingsturneringen for olympiaden i München fant sted i Oslo i påskehelgen fra 2.—7. april med 18 deltagere. Efter den av forbundsstyret bestemte uttagningsform kvalifiserte

de tre fremst plaserte Per Ofstad, Bergen Schakkklub, Knut Bøckman, Oslo Schakselskap og Per Lindblom, Oslo Schakselskap alle $5\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$, seg for olympialaget. 4.—6. ble Georg Christiansen, Stabekk Sjakklubb, G. F. Myhre, «Jarl», Trondheim og Ernst Rojahn, Tønsberg Sjakklubb 5—3. Oslo Schakselskap stod som teknisk arrangør.

Norgesmesterskapet for klubber hadde samlet deltagelse av 10 klubber. Finalen i Oslo 12. og 13. april, med Oslo Schakselskap som teknisk arrangør, fikk følgende resultat: 1. Oslo Schakselskap 9—3. 2. Bergen Schakkklub $6\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$. 3. Tønsberg Sjakklubb $4\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$. 4. «Jarl», Trondheim 4—8.

«Pinseturneringen 1958» gikk i forbundet og Oslo Schakselskaps regi i Oslo i pinsehelgen (23.—26. mai) med 46 startende, herav 11 svensker, en danske og en finne. Turneringen ble vunnet av Yngvar Barda, Oslo Schakselskap $5\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$. 2. Bengt Andersson, Stockholm 5—1. 3.—6. Arne Gulbrandsen, Sinsen Sjakklubb, Oslo, Eilert Petersen, «64», Fredrikstad, Erling Rølvin, Oslo Schakselskap og S. Wandel, Borås, Sverige $4\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$.

Simultanturneer. Danmarksmeesteren 1957 Palle Ravn gav i mars simultanforestillinger på følgende steder: Trondheim, Åndalsnes, Tønsberg, Geithus, Sandefjord, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Oslo, Lisleby, Gjøvik. Forbundsstyret har underhandlet med stormester Bent Larsen, Danmark og Herman Pilnik, Argentina, samt den internasjonale mester Georg Szilagyi, dog uten at noen turne kom istand. En turne i nyttårshelgen omfattende Hedemark, Opland, Trøndelagen og Nord-Norge var lagt opp for Åke Olsson, Stockholm - Sveriges-

mester i lyn 1957 - men måtte avlyses grunnet manglende interesse. Arne S. B. Krogdahl har også i denne periode besøkt en rekke klubber på Østlandet med simultan og kåserier. Forbundsstyret vil få takke Krogdahl for hans utrettelige propagandavirksomhet.

Forbundsstyret vil få fremføre sin hjerteligste takk til Oslo Schakselskap for dets interesse og samarbeidsvilje ved å stå som medarrangør av junior-, uttagnings- og pinseturneringen samt finalen i Norgesmesterskapet for klubber.

SAMKVEMMET MED UTLANDET

Verdenssjakkforbundet.

Kongressen. Forbundet var ikke representert på kongressen i Wien i august. Forbundsstyret er imidlertid av den oppfatning at man i fremtiden bør søke å la seg representere, da en representasjon her er av stor betydning.

I juniorverdensmesterskapet i Toronto i august 1957 lot forbundet seg ikke representere av økonomiske grunner. Dette var også årsaken til at **studentverdensmesterskapet** i Reykjavik i juli gikk uten norsk deltagelse. Til årets studentverdensmesterskap i Warna, Bulgaria har forbundet anmeldt følgende lag: Dag Østerberg, «Jarl», Trondheim. Sverre J. Aarseth, Oslo Schakselskap. Halstein Vårdal, Svein E. Kumle begge Bergen Schakkklub.

Damenes olympiade. Den første olympiade for damer ble spilt i Emmen (Holland) i september. Våre representanter Tora Mølmann, «Jarl», Trondheim og Catharina Skjønsberg, Oslo Damesjakklubb la beslag på 19. plass blant de 21. deltagende nasjo-

ner. Tora Mølmann's score var 5—6 og hun oppnådde i plasseringsgruppe C høyere poengsum enn Nordensmesterinnen Siirka-Liisa Vorounpää, Finland. Catharina Skjønsberg $1\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$. Vinnere ble Sovjet.

Soneturneringen. Forbundet ble i soneturneringen i Wageningen (Holland) representert av Per Lindblom, Oslo Schakselskap. Turneringen ble vunnet av L. Szabo, Ungarn med 13—3. Lindblom ble nr. 17 - sist - med $2\frac{1}{2}$ — $13\frac{1}{2}$.

Nordisk Sjakkforbund.

Nordensmesterskapet. I turneringen som fant sted i Helsingfors i august ble forbundet representert av Gunnar Moe, Tønsberg Sjakklubb i Landslagsklassen og Anna E. Westerlund, «Dronningen», Oslo i dameklassen, dessuten deltok Kåre Falkeid, Stavanger Sjakklubb i 1. klasse. Moe ble nr. 12 og sist med 1—10 og Westerlund nr. 6 og sist med $\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$. På Nordisk Sjakkforbunds kongress ble forbundet representert av Anna E. Westerlund.

Landskamper. Landskamp - i den skandinaviske serie - ble spilt i Stockholm ved månedsskiftet november/desember og sluttet med svensk seier 15—5 ($6\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$, $8\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$). Samtidig fant der også sted en juniorlandskamp, som også endte med svensk seier 12—8 (8—2, 4—6).

Landskamp mot Danmark er avtalt til den 27. og 28. september i København. Forbundsstyret har ovenfor Dansk Skak Union foreslått at der også spilles en juniorkamp.

Andre turneringer.

Gunnar Moe, Tønsberg Sjakklubb deltok i februar i Roskilde Skakklubs jubileumsturnering og la beslag på 2.

plass med 7—2 etter Eigil Pedersen, Århus $7\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$.

Ragnar Hoen, Oslo Schakselskap gikk til topps i juniorklassen i Dansk Skak Unions enkeltmannsturnering i Herning i påsken, score 6—1.

BLIKK MOT FREMTIDEN

Norges Sjakkforbund må i dag i mange henseende sies å være en svak og meget dårlig utbygd organisasjon. Den gode kontakt og nære samarbeide som burde råde mellom forbundet og krets/klubb eksisterer kun i et meget fåtall tilfelle. Forbundets første oppgave og mål må derfor være å få endret på dette forhold. Det skulle være i alles interesse til norsk sjakks fremme og fortsatte utvikling å få bygd opp et sterkt og effektivt organisasjonsapparat.

Forbundets organisatoriske arbeidsoppgaver er stadig tiltagende og har allerede idag et sådant omfang at de krever avlønnet arbeidskraft. Forbundsstyret vil foreslå for kongressen at sekretærstillingen honoreres med kr. 500,00 pr. periode. Forbundets økonomiske stilling er svak, hvilket den rimeligvis vil forbli så lenge dets eneste inntektskilde er medlemskontingenten. Kontingentforhøyelsen fra 1. januar d.å. har, tiltross for en betydelig svikt i medlemstallet, gitt større inntekter og dermed muliggjort en noe større aktivitet - men der gives selvfølgelig ingen som helst anledning til en så rik virksomhet man måtte ønske.

Med de riktignok beskjedne midler forbundet har til rådighet, skulle der allikevel, kunne utføres et betydelig arbeide på flere områder, og derigjennom forhåpentligvis vekke myndighetenes forståelse for sjakkspillets sosiale og kulturelle betydning.

Fremme av sjakkspillet blant ungdommen - en sosial oppgave av stor vekt - må intensifieres. For skole-sjakkens vedkommende bør det legges opp en landsomfattende plan i forståelse med skolens myndigheter. Men det er ikke bare med denne aldersgruppen det må arbeides, der bør også sørges for å holde kontakten levende med elevene også etter at de forlater folkeskolen.

Norsk sjakkblad bør nu søkes utgitt åtte ganger i året med faste utgivelsesdager. Det bør til en hver tid strebes etter å gjøre bladet til det representative bindeledd og fagtidsskrift alle ønsker det skal være. Redaktøren bør ydes en mindre godtgjørelse.

Det bør overveies å starte en forlagsvirksomhet. En sådan vil utvilsomt bli til stor gagn for det norske sjakkkliv. Det vil muliggjøre hjelp fra forbundet til nystartede og økonomisk vanskeligstilte klubber i form av ma-

teriell og litteratur til reduserte priser — og man må heller ikke se bort at det vil være en innbringende forretning.

Internasjonale turneringer og matcher bør søkes arrangert, likeledes en flittigere representasjon i utlandet under erkjennelse av at den internasjonale forbindelse virker inspirerende og stimulerende på den sjakklige utvikling i hele landet, samtidig som den er et anerkjent bidrag til det mellomfolkelige vennskap.

Disse og mange andre arbeidsoppgaver kan kun løses i fellesskap, med en helhjertet og entusiastisk innsats fra sjakkorganisasjonens tillitsmenn og det hvert enkelte medlem.

Forbundsstyret håper at dette blikk mot fremtiden vil vinne gehør blant medlemmene og at alle vil gå målbevisst inn for oppgaven å bygge opp Norges Sjakkforbund til en sterk og livskraftig organisasjon.

Trondheim, 6. juni 1958.

ARNOLD J. EIKREM
president

OTTO IBENFELDT
visepresident

ULF TILLER
kasserer

HALSTEIN VÅRDAL ANNA E. WESTERLUND IB WOXHOLT
styremedlemmer

Johansen & Larsen, Sarpsborg
2619

psykologiske metode simpelthen ikke forfeile sin virkning. Man skal bare ikke som Lasker begrense metoden til selve spillets faser, men nyttiggjøre seg den i bred almindelighet. Var Laskers lære at motstanderen skulle rammes i sin sjakklige achilleshel sier vi derimot generelt at motstanderen skal rammes i sine ømteste punkter. Det gjelder bare å skaffe seg kunnskap om motpartens svakheter, og gjøre fornuftig bruk av den.

Fra New York turneringen i 1927 gjengir vi følgende feilslåtte, men lærerike eksempel på vår utvidede psykologiske kampføring. I turneringens siste runde skulle dr. Widmar møte nervebunten Nimzowitsch, kjent for sin sykelige motvilje mot tobakk. Kort etter at partiet var begynt tok dr. Widmar opp en håndfull sigaretter og la dem på bordet. Han tendte ikke på, men truet med å gjøre det, og som sjakkspillere vet vi at truselen kan være sterkere enn selve utførelsen. Reaksjonen lot derfor ikke vente lenge på seg. Nimzowitsch for opp, og beklaget seg overfor turneringsledelsen, og enden på det hele ble at dr. Widmar måtte stikke sigarettene i lommen.

Vel falt forsøket i fisk, men rett skal være rett. Dr. Widmar skal roses for sitt friske blikk for tobakkens søte muligheter. For så vidt i beste samklang med vår ømme punktlære. Dog burde han ha skjont at forsøket med tobakken så å si var dømt til å gå opp i røk da alle kjente til denne svakhet hos Nimzowitsch. Mot et kompleks av nerver som Nimzowitsch ville han likevel hatt rike muligheter, f.eks. istedenfor sigaretter skulle dr. Widmar ha lagt frem sin medbragte niste bestående av lefse med rakørret,

og partiets videre forløp og skjebne ville bare være et spørsmål om graden av raking. Dessuten ville han behendig ha unngått alle inngrep fra turneringsledelsen da intet turneringsreglement i verden inneholder forbud mot nytelse av gastronomiske spesialiteter, enn si særlige former for tørrproviant.

For ytterligere å vise de fortreffelige egenskaper ved vår metode anfører vi nok et eksempel, et parti mellom herrene Hvit og Sort. Sort ledet turneringen og Hvit måtte slå ham i det innbyrdes oppgjør for å gå til topps. Til alt uhell var Sort en kresen estet, hvilket Hvit visste om og elegant utnyttet ved hjelp av en merutgift på kr. 7,00 til innkjøp av slips — karmosinrødt slips med håndmalte kuer på trivelig sommerbeite i norsk seterlandskap. Alt ved første glimt av denne egenartede manufakturvare følte Sort samme dragningskraft som fluene til insektpapiret. Hans øyne var som klistret til slipset, og han greidde bare ved største oppbud av energi å konsetrere seg litt om spillet. Riktignok prøvde han å unngå den uhellsvangre påvirkning ved å forlate brettet med en gang han hadde gjort sitt trekk, men også her var Hvit påpasselig på plass, idet han forble sittende. På denne måte ble Sort utsatt for suksessive sjokk hver gang han var i trekket, da hans blikk uunn-gælig streifet det gressende kveg, og Hvits besvør med å vinne partiet ble etter få trekk redusert til sjakkspillets enkleste problem — å flytte brikkene i overensstemmelse med deres gangart.

Vi har hittil sett hvordan man med ganske enkle midler kan bringe gevinstprosenten effektivt opp, og har nevnt bruken av tobakk, tørrproviant

og tekstiler. Dog vil vi på det skarpeste innskjerpe betydningen av at man avpasser valget av virkemiddel etter situasjonens krav. Enkelte ganger kan hoste og hark være tingen, andre ganger rasling med nøkler, tromming på bordplaten osv. Også regelmessig tibakevendende remistilbud kan komme på tale, jfr. stormester Najdorf. Man må bare ikke i utide la seg friste til bruk av et ellers gavnlige virkemiddel. Med tanke på et møte med den nåværende verdensmester kan vi betro Dem at han er motstandere av tobakk. Likevel bør De ikke sette Deres lit til en forurensning av luften

i spillelokalet i fall De skulle møte Botwinnik. Han har forutsatt også en slik fortsettelse, og har trent seg opp til å tåle tobakk ved å la sin mangeårige sekundant, stormester Ragozin, jevnlig røke i sitt nærvær.

Moraleen av dette er bare at man må velge det riktige virkemiddel, og skulle De ikke mestre denne lille detalj kan vi gi Dem et godt råd: Trekk Dem tilbake fra all turneringsvirksomhet og gi Dem kaffesjakken 100% i vold, velg så utelukkende motstandere som er svakere enn Dem selv og De vil ufeilbarlig seire.

Gunnar Jonsrud.

Bent Larsen — mot «Moskva-formen»

Den unge danske stormester Bent Larsen avsluttet sitt gjestespill i «den nye verden» ved å vinne den tradisjonelle turneringen i den mondene argentinske badeby Mar del Plata. De fremst plasserte noterte seg for følgende poengsummer: Bent Larsen 12. Lombardy, USA, 11. Eliskases, Panno og Sanguinetti alle Argentina 9½ p. hver. Pilnik, Argentina 9. Emma, Argentina 8 og Rosetto, Argentina 7½ poeng.

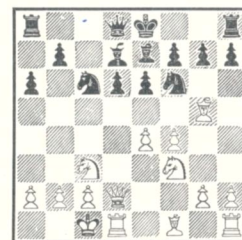
Larsen skaffet seg allerede på et tidlig tidspunkt en overlegen ledelse og så seg aldri tilbake, selv om han måtte lide nederlag for sin jevnaldrende rival Panno. Larsen's innsats i denne turnering betegnes i verdenspressen for utenomordentlig - og han ansees for å bli en meget farlig konkurrent til de russiske stormestrene når det braker løst i høstens VM-kvalifisering, intersoneturneringen i Portores.

Den amerikanske juniorverdensmester Bill Lombardy er i ferd med å vinne seg et navn i verdenseliten med sitt utmerkede spill og ditto resultater. Panno var forhåndsfavoritt i de flestes bevissthet etter sin flotte seier i det «pan-amerikanske mesterskap»

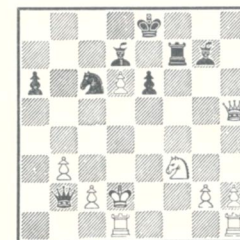
i Bogota like før, men hadde ikke det sedvanlige sting i sitt spill, noe som kanskje kan skrives på konkurransetretthetskonto. Panno hadde dog tilfredsstillende av å beseire Larsen i det følgende høyinteressante parti, som også ut fra et teoretisk synspunkt er meget verdifullt. Larsen fører de hvite brikker — og kommentarene har vi låntatt fra Gideon Ståhlberg i Stockholms-Tidningen:

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, d6. 6. Lg5, e6. 7. Dd2, a6. 8. 0-0-0, Ld7. 9. f4, Le7. 10. Sf3! (Dette trekk ble for et titall år siden anbefalt av den kjente engelske mester Alexander og fikk teoretikernes fulle tiltro. Det beste er antagelig 10. Kb1).

10. —, b5. 11. e5, b4. 12. exd6, (Ett for Larsen's aggressive spill typisk trekk, men de følgende forviklinger viser seg til sist å være fordelaktige for sort. På 12. Sa4 hadde fulgt 12. —, dxe5. 13. fxe5, Sxe5! og etter 12. exf6, bxc3. 13. Dxc3, gxf6 hadde sort hatt gode chanser). 12. —, bxc3. 13. Dxc3, Lf8. 14. f5, Da5. 15. fxe6, fxe6. 16. Lxf6, gxf6. 17. Dxf6, (Tilsynelatende har hvit gode angrepsmuligheter for den ofrede offiser, men Panno finner en gjendrivelse av hvit's variant). 17. —, Tg8. 18. Lc4, Lg7. 19. Dh4, Tb8. 20. Lb3, Txb3! (Et sterkt kvalitetsoffer, hvorigjennom sort tar hånd om initiativ og innleder et kraftig motangrep). 21. axb3, Da1+. 22. Kd2,

Dxb2. 23. Dxb7, Tf8. 24. Dh5+, (Den tysk-argentinske mester Paul Michel foreslår i sine kommentarer 24. Ke2, som dog neppe hadde forbedret hvits stilling). 24. —, Kd8. 25. Dh4+, Ke8. 26. Dh5+, Tf7. (Panno bedømmer situasjonen riktig og nøyer seg ikke med remis gjennom trekkjentagels).

27. Dc5, (Det relativt beste var 27. Dg5, men etter 27. —, Dc3+! 28. Kc1, Da1+. 29. Kd2, Da5+. 30. Kc1, Sd8! truer sort med 31. Lc3 og bør vinne). 27. —, Tf5. 28. Dc4, Se5. 29. Sxe5, Lh6+ og Larsen gav opp.

Universitetsmatcher.

Som tidligere nevnt var det planer om en match mellom Universitetet på Blindern i Oslo og Universitet i byens sentrum. En slik match kom også i stad i vår. Den ble spilt over 15 bord, og endte med en overveldende seier for Blindern. En revansjematch gav ikke stort bedre resultat for studentene i sentrum, som nok må erkjenne realistenes klare overlegenhet.

Et av de bedre partier i første match var følgende, som vi gjengir med kommentarer av E. Stensholt.

FRANSK PARTI.

Hvit: E. Likset, Sentrum.

Sort: E. Stensholt, Blindern.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3, Sf6. 4. Lg5, Lb4. 5. Ld3,

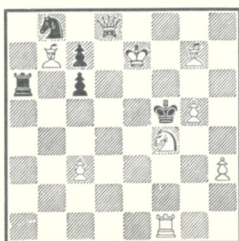
En gammel, men lite anvendt opp-
Forts. side 16.

PROBLEMISTEN

Problemer og løsninger til red. Nils G. G. van Dijk, Bendixensvei 44, Bergen. Arsturneringer for 2- og 3-trekkproblemer samt fortløpende løserturneringer.

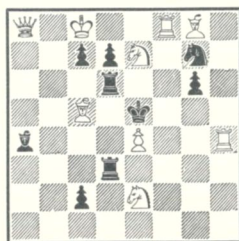
Domsavgjørelse for 2- og 3-trekksturneringen 1957

Premie. Nr. 979.
C. Groeneveld.

2 trekk. Løsn. 1. De8!

Premie. Nr. 975.
J. Hartong.

3 trekk. Løsn. 1. Sg1!

Den kjente danske problemisten hr. Walther Jørgensen, København har vært så vennlig å ta seg av 2-trekkerne, og her følger hans uttalelse:

«Efter en omhyggelig vurdering har jeg fundet to oppgaver værdige til placering. Kvaliteten af de indgående opgaver er på det jævne, og for en stor del behæftet forskellige mangler; således er Th7 i nr. 976 dårligt udnyttet; nr. 972 er teknisk set godt udformet, men hvem finder forførelse og forspil uden forklaring? I nr. 963 kvæles ideen i et hav af brikker. Afgjørelsen blev:

Præmie, nr. 979 av C. Groeneveld, Holland. Et tiltalende og harmonisk problem. Den hvide konges medvirken i både forspil og løsning, giver den skinspil-opgave et originalt præg, og ideen er fremstillet med en fortreffelig teknik.

Hædrende omt., nr. 988 av Nils G. G. van Dijk, Bergen. Bortset fra indledningen er problemet vellykket, men forgængerfaren er stor.

København, mai 1958».

Av 3-trekkerne falt en del oppgaver ut, og de syv som ble igjen, var ikke av særlig høy kvalitet. Det var dog en som skilte seg godt ut, så jeg fant det mest hensiktsmessig å tildele en premie og en rosende omtale:

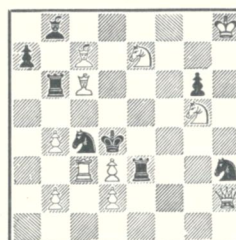
Premie, nr. 975 (korr.) av J. Hartong, Holland. Hovedspillet 1. —, Tf6 2. Sf3 og 1. —, Tg3. 2. Sxg6 er harmonisk forenet med trusselen 2. Dd5! og danner en sterk tematisk enhet. To andre varianter fører til bindingsmatter. Et velstøpt problem!

Rosende omt., nr. 982 av David Hjelle, Volda. Med enkle midler har forfatteren gitt oppgaven et skarpt innhold.

Vi takker hr. Jørgensen for hans arbeid med 2-trekkerturneringen, og gratulerer premievinnerne med de respektive plaseringer. Etter en sperrefrist på to måneder vil premie-takerne få tilsendt noen sjakkproblembøker. Disse ble tilstillet oss av en anonym giver, som vi sender en varm takk. Red.

Nr. 1009

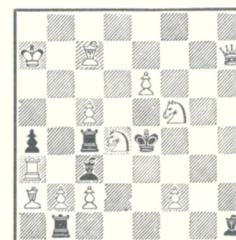
A. Dombrovskis
Riga

Matt i 2 trekk.

Nr. 1010

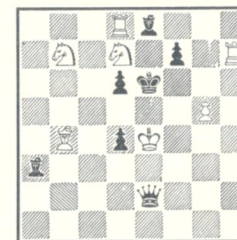
J. C. Morra
Argentina

Matt i 2 trekk.

Nr. 1011

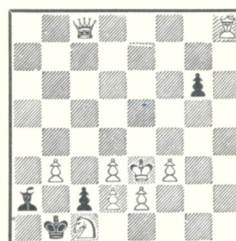
Karl Hasenzahl
Tyskland

Matt i 2 trekk.

Nr. 1012

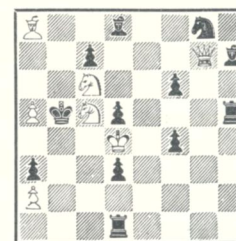
H. Hultberg og G. Andersson,
Stockholm

Matt i 3 trekk.

Nr. 1013

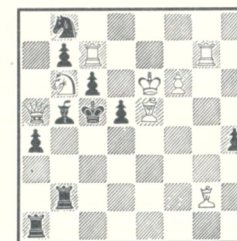
Ivar Salsegg
Sander

Matt i 3 trekk.

Nr. 1014

R. C. O. Matthews
England

Matt i 3 trekk.

Skandinavisk problemblad (?).

Årsmøtet i «Dansk Skakproblem Klub» ga til resultat at «Problemnoter» vil gjenoppstå som organ for problemklubben derstedes, idet interessen for et skandinavisk fellesorgan ikke var særlig positiv. Man fant de praktiske vansker for store. W. Jørgensen har igjen påtatt seg vervet med utgivelsen.

Fra annet hold har man imidlertid bemerket at «Problemnoter» med tiden kan utbygges til et fellesorgan. Hva dog tiden vil bringe er vanskelig å forutsi, men vi norske problemister aksepterer selvfølgelig denne sympatiske tanken. Man må bygge på det som er, ble det sagt.

Vi ønsker DSK hjertelig til lykke med det gjenoppståtte organ, som ventes å komme til høsten, og vi er sikker på at bladet vil finne veien til mange norske abonnenter.

Dødsfall.

Fra H. Albrecht, Frankfurt har vi fått meddelelse om at det stolte problemblad «Die Schwalbe» sannsynligvis skal opphøre å eksistere. Grunnen er ikke helt tydelig, men skyldes visstnok ikke økonomiske vansker. De respektive spalteledere vil sørge for at original-bidrag enten blir returnert til forfatterne, eller sendt til H. Grasmann, Berlin, for å bli benyttet i «Deutsche Schachzeitungs» problemspalte. Man vil høre nærmere fra Grasmann i så fall.

Kvinnelist – eller når damene ofrer seg for den gode sak

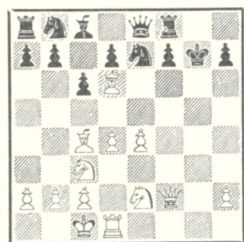
Ikke sjelden hender det at den gode sak må ofres til fordel for damene, men at det omvendte også kan være tilfelle viser følgende flotte diagrammer.

Hvit: Erling Kristiansen.
Sort: Jakob Sandstad.

Diagramstillingen er hentet fra Oslo Schakselskaps vårturnering 1958. Hvit forserte gevinsten kombinatorisk, og innledet med et flott dameoffer, idet han gjorde regning med følgende:

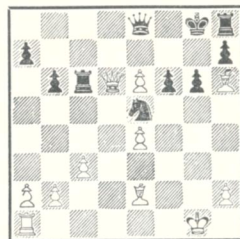
1. Dd2xTh6!!, Sf3xTg1†. 2. ThexSg1, Sf5xDh6 (gxD, Lh5††). 3. Lg4—ga†, g6! 4. Tg1xg6! (Truer matt). 4. —, Ld7—c6 (Det beste). 5. Tg6—g7†. Sh6—f7. 6. Tg7xSf7 (Truer matt). 6. —, Dd8—b8. (På 6. —, Dd8—c8 følger 7. Tf7—b7†, Ke8—c8. 8. La3—e7††). 7. Tf7—f8†, Ke8—d7. 8. Tf8xDb8, Ta8xTb8. 9. e5xf6. Kombinasjonens sluttpoeng idet sort må gi tårnet for bonden.

Hvit: Dag Belsnes, OSS.
Sort: Ivar Klæbo.

Stillingen er hentet fra fjorårets

O.M. der hvit slo til med et elegant dameoffer, og han var heller ikke snauere enn at han også kostet på seg et stille trekk før han satte matt. Kombinasjonen fikk følgende forløp: 1. Df2—f6!!†, Kg7xDf6. 2. Ld6—e5†, Kf6—g5. 3. Td1—g1†, Kg5—h4. 4. Le5—f6†, Kh4—h3. 5. Se2—f4†, Kh3xh2. 6. Tg1—g2†, Kh2—h1. 7. Sc3—d1!, Tf8—g8. 8. Sd1—f2††.

Hvit: Gusew.
Sort: Awerbach.

Her skulle man ikke tro at det var mulighet for noe så drastisk som et dameoffer for hvit. Gusew trodde imidlertid det, og leverte et av de mest usannsynlige trekk vi til dato har sett.

1. Dd6xSe5!!, f6xDe5. 2. Ta1—f1 og den sorte dame reduseres til å passe på at gemalen ikke blir matt på f8. 2. —, Tc6—c8. Det truet Le2—b5. Og selvfølgelig kunne ikke skje 2. —, Tc6xe6 på grunn av 3. Le2—c4. 3. Le2—d1!, Tc8—c4. 3. —, De8—e6 strander på 4. Ld1—b3 De6xLb3 a2xDb3 med vunnet sluttspill for hvit. 4. Ld1—b3, b6—b5. 5. Lb3xTc4, b5xLe4. 6. b2—b3, a7—a5. 7. b3xc4, De8—e7. 8. Kg1—g2, De7—a3. 9. Tf1—f2

Her burde hvit ha spilt 9. Tf1—f7, Da3—b2†. 10. Kg2—g3, Db2xc3†. 11. Kg3—g4, Dc3—a3. 12. c4—c5, Da3xc5. 12. Tf7—g7 osv. 9. —, Da3—e7. 10. Tf2—f1, g6—g5. Begge to har nu sett hva vi anførte i forrige note. 11. Tf1—f5. Tvinger den sorte dame til å dekke opp feltene f8 og g5. 11. —,

g5—g4. Hvis 11. —, De7—d8 følger 12. c4—c5, Dd8—d2†. 13. Tf5—f2, Dd2—d8. 14. c6 osv. 12. c4—c5, De7—d8. 13. c5—c6, Dd8—e7. 14. c6—c7 og sort ga opp.

Notene er hentet fra Schwarz og Plaz' bok om sisiliansk åpning.

Gunnar Jonsrud.

På kryss og tvers

Mo i Rana: Det Nord-Norske mesterskap gikk av stabelen i pinsen og endte med en klar seier for Eskild Kristensen fra Narvik.

Audun B. Cook

Oslo: Oslo og Omegn Sjakkrets har i mai avholdt sitt årlige ting. Dens driftige formann Audun B. Cook ble gjenvalgt. Årsberetningen forteller om en velorganisert og alvorlig arbeidende krets.

Trondhjem: Som ny formann i Sor-Trøndelag Sjakkrets ble valgt Tore Høe Løvås, Jarl som med sine kun 20 år vel er landets yngste kretsformann.

Tromsø: Tromsø Sjakklubb har i vinter feiret sitt 40-års jubileum. Høstturneringen ble vunnet av Leonard Nilsen 10—4 foran Odd Gudmundsen på samme poengsum. Klubbmester i våres ble Werner Lockertsen 7—2 med John Johnsen 6—3 på 2. plass.

Tønsberg: Vestfold Sjakkrets holdt sitt kretsting 1. juni. Den påfølgende lynturneringen om Vestfold-mesterskapet ble et sikkert bytte for Ernst Rojahn.

Tønsberg vant kretsmesterskapet for lag både i A og B, med «Caïssa» som en hård konkurrent. Holmestrand var sterkest i C.

UTLANDET

Sofia: Studentverdensmesterskapet spilles i år i den lille mondene badeby «Golden Sands» på den bulgariske sortehavskyst.

Forbundet vil la seg representere, men p.g.a. økonomiske vanskeligheter får vi ikke avgårde vårt sterkeste lag. De fire som skal forsvare de norske farver er: 1. Dag Østerberg, Jarl, Trondhjem. 2. Sverre J. Aarseth, Oslo Schakselskap. 3. Halstein Vårdal, Bergen Schakklub. 4. Svein E. Kumlle, Bergen Schakklub.

Dag Østerberg

I skrivende stund er de deltagende nasjoner ikke klare, men man forventer en bred deltagelse, av de som hittil har tilsagt sin deltagelse er bl.a. Sovjet, USA, Jugoslavia.

Våre gutter får en hård tårn - men de har alt å vinne og intet å tape!

Stockholm: Erik Lundin vant i år som for 30 år siden Stockholmsmesterskapet med den unge Åke Olsson på 2. plass foran et representativt kobbel landslagsspillere, hvoriblant Nordensmesteren Olof Sterner.

København: 31. mai og 1. juni ble der spilt en landskamp mellom Danmark og Sverige. Det peker hen mot en knapp 10½—9½ seier for de blå-gule, hvis «henge-partiene» går som de forholder...

München: Olympiaden finner som kjent sted her i tiden 30. september til 24. oktober med Deutsche Museum, som kamparena.

Anmeldelsesfristen utløper først 30. juni, foreløpig har følgende nasjoner tilsagt sin deltagelse: USA, Sovjet, England, Frankrike, Belgia, Danmark, Finland, Jugoslavia, Pakistan, Syd-Afrika, Spania, Vest-Tyskland og Norge. Det går mot rekorddeltagelse!

BOKNYTT

«Some problems for my friends»
av D. G. McIntyre.

For noen uker siden fant jeg på skrivebordet blant posten en liten bok som var kommet hele den lange veien fra Syd-Afrika. Og det var vel verd det, for boken inneholder en nett liten samling problemer av alle sorter og dimensjoner, og introduserer oss

for den første problem-bok som overhodet er utkommet under derværende himmelstrøk. Denne samling av 130 av forfatterens komposisjoner gir oss en god innføring av hva han i løpet av et halvt århundrede har skapt. Den rikdom i variasjon som McIntyre synes å ha vært (og er) benådet med, gjør at boken sikkert ikke bare er ment å være tilegnet «to his friends», men kan bli til glede for alle som liker å lære mer om sjakk-problemer. Vi finner mest to- og tre-trekksgaver, og alle løsningene gjengis på høyre siden gjennom hele boken. Han har noen ord til overs for hver oppgave, noe som etter min mening gir de, som ønsker en nærmere utdyping av problemene, en god pekepinn om hva det dreier seg om.

Bestillinger gjøres ved henvendelse til redaktøren for «Problemisten». Boken er på engelsk og koster £ 0-12-6 portofritt.

Nils van Dijk.

Universitetsmatcher, forts. fra sid 11. stilling mot MacCutcheon-varianten. Spenningen i sentrum opprettholdes. 5. —, h6. 6. Lxf6, Dxf6. 7. a3, I partiet Mieses-Marshall 1905 fulgte 7. Se2, dxe og svart fikk utjevning. 7. —, Lxc3. 8. bxc3, 0-0. 9. Df3, Hvit håper på dronningbytte på f3, hvoretter hans friere stilling vil være en liten men tydelig fordel. 9. —, Sd7!

Innleder det følgende bondeoffer. Etter dronningbytte på f6 har neppe hvit noe bedre enn å oppheve spenningen i sentrum, hvoretter svarts stilling er å foretrekke.

10. exd5, exd5.

Å «redde» bonden med 10. —, Dxf3 er best for hvit.

11. Dxd5,

Dermed får svart et farlig angrep i e-linjen.

11. —, Te8. 12. Se2, Sb6. 13. Dh5, c5! Svart må beholde initiativet. Bonden må naturligvis slås (14. Lb5, Ld7!).

14. Dxc5, Lg4. 15. f3,

Svart truet med å jage bort den svar- dronningen fra diagonalen f1—a6 (Tc8 og a6) og dernest bytte på e2.

15. —, Tac8. 16. Db5,

På 16. Db4 følger 16. —, Sd5! (16.

Da3, e1. Da5, Sc4).

16. —, Ld7. 17. Db3,

(17. Db4, Sd5! eller 17. Db2, Sa4!

18. Dxb7, Sxc3. 19. Dxd7, Sxe2. 20. Lxe2, Da6) eller 17. Db1, Txc3).

17. —, La4. 18. Db1,

(18. Db4 kan følges av 18. —, a5 eller 18. Db2, Sd5).

18. —, Txc3. 19. Le4, Te3. 20. Db4,

Lc6. 21. Kd1, Lxe4. 22. fxe4, T8xe4.

Hvit gir opp.

Sjakkfest for 20,- kr.

får De endog 10 ganger årlig

ved å abonnere på det utmerkede svenske

«Tidskrift för Schack» - en rekke av

verdens ledende mestre er

faste bidragsydere.

Men husk abonnementet tegnes gjennom

Norges Sjakkforbund, postgiro 124 74.